

Atelier Darbroche • Guillaume Ougier

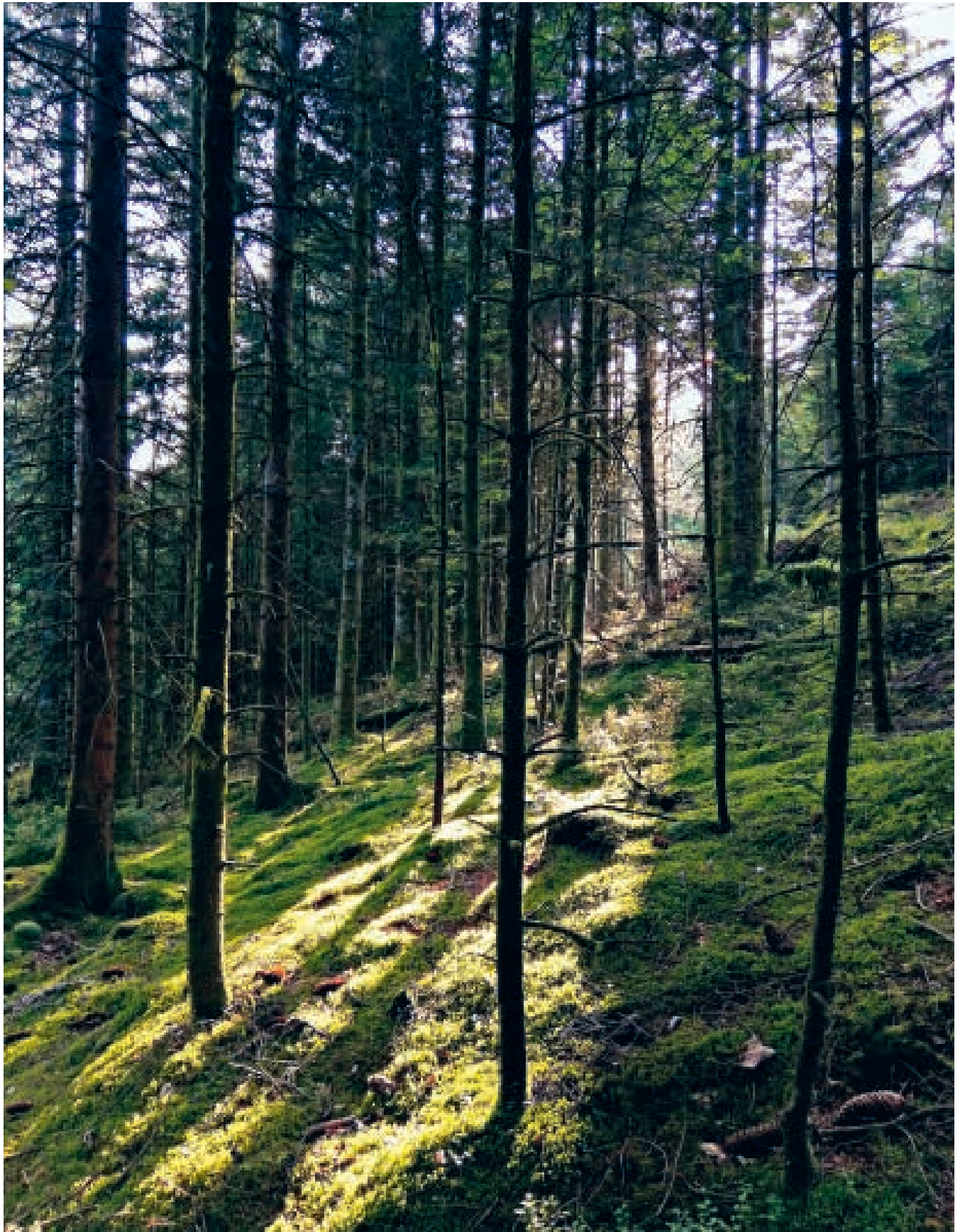
UIT HOUT GESNEDEN

---

20 DIY-projecten met materialen uit het bos

Tekst, foto's en ontwerpen van
Guillaume Ougier

TERRA

INHOUD

Inleiding.....	4
Het gereedschap	8
Lente – Geboorte van nieuwe dingen	14
Bospotloden.....	18
Talisman	23
Hazelaarlepel.....	30
Takkenbakje	37
Houtkrullenkom	44
Zomer – Verankering aan de aarde.....	52
Bloemenpers.....	56
Mand van bosrank.....	63
Boswindorgel	70
Krukje.....	77
Bladraampje	84
Herfst – Naar binnen	92
Punnikklosje.....	96
Een pijl.....	103
Bloemenvaasje	110
Wierookhouder.....	117
Linnen lamp	124
Winter – Geduldige rustpauze	132
Wandelende kaarsen.....	136
Takkenladder	143
Presenteerblad.....	150
Plafondhanger	157
Maanveer	162
Walnoteninkt.....	171
Houtlijm	173
Bijenwasboter	175
Opdracht & dankwoord.....	176

Boom en blad fluisteren
De natuur weerklinkt
Voor wie ernaar wil luisteren
Hoor hoe het bos zingt

(vrij naar Victor Hugo, *Océan*, 1897)

HET VERTREK

En weg ben ik. Ontsnapping. Het weerzien. Er zijn van die plekken die een blijvende indruk achterlaten. Mijn bossen zijn zulke plekken. Lang geleden hebben ze in mij een spoor getrokken en op elk van mijn cellen een onuitwisbaar stempel gedrukt, als een plantaardige tatoeage. Dat spoor huist in mij, bepaalt mijn gedachten, wijst mij de weg en geeft richting aan mijn daden en keuzes van vandaag. Het is vergelijkbaar met versgebakken koekjes uit mijn jeugd: de ingeademde geuren zijn buitengewoon gevoelige herinneringen aan een nostalgisch verleden, die ik in het nu bewaar. Het is onderdeel van wie en wat ik ben geworden: een groot kind in de huid van een volwassene, voor wie het bos en de hele natuur een terrein blijven om te spelen, te onderzoeken en weer helemaal op te bloeien, een terrein van hervonden vrijheid. In die oneindige ruimtes zonder deuren, verboden plekken of sociale complexiteit voelt de geest zich vrij. Onbegrensd. Het bewustzijn kan zich openstellen voor de aarde, de boom, de hemel. Het kronkelende pad dwingt niemand om het te volgen, de grijze wolk is niet iets om bang van te worden; het gaat erom dat je je op het toeval durft te verlaten, en op de geografie die zich hier herbergt. En zo ga ik op weg. Om het bos te kunnen ontdekken, moet je er helemaal in opgaan. Dat klinkt misschien spannend, maar in werkelijkheid is het bos een ruimte waar je bekend mee bent. De bomen weten het nog. En onze huid, als een lichte schors, herkent het

briesje door het onderhout in de herfst. In de aangename warmte van een oranje straal die door de karmozijnrode bladeren valt, is het voldoende om je blik te laten rusten op wuivende grassen, een met korstmossen bedekte steen, een ruwe boomstam of een kabbelende beek, om een serene rust te ervaren, een stilte die al ergens in je zit. Je hoeft haar alleen opnieuw toe te laten. Bossen behoren, net als grotten, tot onze eerste toevluchtsoorden. De mens is verbonden met het bos. Het is een bron van voedsel en genezing, en ook van troost. Dat vermogen van een plek om geruststelling te bieden, onderdak, een schuilplaats, staat in onze cellen gegrift. Om die reden ervaren we zo'n weldadig gevoel als we tussen de bomen staan, over bospaadjes dwalen of tegen een boomstam aan zitten. Dit gevoel van alleen op de wereld zijn, los van de tijd, op een veilige plek, leeft diep in onszelf en zijn we nooit kwijtgeraakt. We vergeten het alleen af en toe. Maar de boom reikt ons altijd weer een tak om ons te herinneren aan zijn aanwezigheid. Zodra je halt houdt tussen zijn wortels, delen jullie samen een stuk grond en ervaar je ook een zekere onafhankelijkheid.

TERUG NAAR DE BRON

Het is nog maar de vraag of het klopt dat wij zo ver van de natuur af zijn komen te staan, en van onze eigen natuur. Je kunt de proef op de som nemen. We kunnen ons niet zomaar afkeren van de natuur, want we zijn er zelf onderdeel van en zijn voorbestemd tot dezelfde toekomst. We worden aangedreven door dezelfde energieën en komen voort uit eenzelfde bron. Ondergedompeld in het bos, met onze handen op boomschors, aandachtig luisterend naar de geluiden en teruggeworpen in een vertraagd ritme, ervaren we een terugkeer naar die bron. En dat gevoel kun je eenvoudig oproepen. Even het park in, planten op je balkon zetten, oogsten in je tuin, wandelen door het bos: dat is de basis van de te hervinden verbintenis. Het is voldoende om jezelf niet centraal te stellen maar te zien als element van een groter geheel. Kijk eens naar de bomen: zij zijn de encyclopedieën van de natuur. Elk blad is bedekt met in de loop der eeuwen verkregen

kennis, elke tak is een schrijffregel die, met een ons boven het hoofd groeiende waanzin, een taal uitrolt die je met aandacht moet lezen. Ze verklappen ons hun geheimen, die te maken hebben met het ritme en de opeenvolging van tijd, van geboorte tot dood, maar ook met de uitbuiting van hulpbronnen, de kracht van aanpassingsvermogen en de band tussen mens en aarde. De lijst is lang.

HET GEWORTELDE LANDSCHAP

Het bos en ik zijn verbonden met elkaar. Het landschap is een schilderij dat steeds weer vernieuwd wordt. Levend en tijdelijk. De vluchtige beelden uit dit boek zijn suggesties voor sleutels naar het buitenleven en stimulansen om eropuit te gaan. Adem te halen. Blijf niet kijken naar foto's van de natuur, maar trek er echt opuit, de oneindige ruimte in. Het écht waarnemen van het landschap, niet alleen als foto of schilderij, maar er naar binnen gaan, het ervaren, zich er onderdeel van voelen, is de basis van dit weerzien. Buiten, ver afgedwaald van de gebaande paden, krijgt de band die mens en aarde met elkaar verbindt, zijn waardevolste vorm.

Bij het dwalen hoort een eenvoudig, instinctief systeem dat je ontvankelijk maakt voor het toeval, waardoor je in alle vrijheid gaat lopen en de richting van je stappen laat bepalen door wat zich aandient. In mijn ogen is het essentieel om dit instinctieve systeem te gebruiken om je verbinding met de natuur te herstellen, om haar zo beter te leren begrijpen en jezelf beschikbaar te stellen voor de wereld. Wandelen wordt op die manier een echte (ver)dwaaltocht, slechts afgebakend door stopplekken die gunstig lijken voor het openstaan voor de natuur. Je kunt haar herontdekken dankzij de toevalligheden waar je tijdens je omzwervingen op stuit. Het gaat om een levende, echte ervaring, niet meer om de projectie van een omgeving die ver buiten je lijkt te liggen. Tegelijk – en al klinkt dat tegenstrijdig – werkt de beweeglijkheid buiten, of die nu ver weg plaatsvindt of besloten ligt in het kijken naar een zonnestraal die met de takken van een boom speelt, verankerend. De instinctieve leerschool van het bos vormt de eerste laag van je kennis.

Als je daar bent komen de zaden, zowel fysiek als intellectueel, tot kiemen. Je voelt je beschermd, kunt je weer verankeren, met je armen omhoog richting de kruinen, als de takken van een boom die naar de hemel kijken. Deze verankering kan net zozeer in een groots landschap als in hele kleine observaties liggen. De leerschool kan allerlei vormen aannemen, zoals het bewust zien van korstmos op een steen, een patroon in boomschors of de nerven van een blad die het verhaal van het hele bos vertellen. De kracht en eeuwigheidswaarde van het bos zitten hem niet zozeer in de opeenhoping van de afzonderlijke elementen, maar vooral in de onderlinge verbindingen die de bomen onderhouden met de rivieren, de bodem, het klimaat, de verschillende substanties, de geografische kenmerken – zowel cartografisch als op veel kleinere schaal. De kaart heeft weliswaar een nuttige functie, maar kan ook weer een bron van grenzen en barrières betekenen. Het kunstmatige ervan belet je om de wilde kant te ontdekken, want de kaart is niet het landschap. De kaart is buitenkant; weliswaar informatief, maar om het natuurlijke te leren kennen en er een echte band mee op te bouwen, moet je er los van kunnen komen. Het land, zonder bevooroordeeld idee anders dan het beeld dat je je vormt terwijl je erdoorheen trekt, bevat veel meer te ontkoppelen informatie als je in de nabijheid van de elementen bent. De kaart laat ons best vaak verdwalen en verdraait de richting van onze reis, legt onze bestemming vast, terwijl het een reis zou moeten zijn waarbij je instinctief zoekt naar wat er werkelijk is. De wandelaar die zich niet per se via de aangegeven paden verplaatst, maar die zijn voeten gewoon voor elkaar zet en zo zelf een pad creëert, of die tegen een boom gaat zitten en naar het minuscule leven kijkt dat zich voor zijn neus afspeelt, ervaart een andere plek en een andere tijd. Alles wat ver weg leek, blijkt zich gewoon hier te bevinden, het vluchtige is gestold in duurzaamheid. Het microscopische wordt gigantisch, en andersom. Dáár komt volgens mij de fascinatie voor het bos vandaan, en voor de natuur in het algemeen. Het voelt als een entiteit ver weg, maar is in feite dichtbij, volop aanwezig, fragiel en waardevol.

SEIZOENEN EN RITMES

De natuur is geen voorstelling, maar de bron van alles, en de mens is natuur. De natuur wordt steeds opnieuw geboren. Je bewust zijn van haar ritmes is essentieel om tot een tragere benadering te komen, zowel van tijd als van het verglijden van de tijd – een herwaardering van het moment. Je bewust worden van de natuurlijke ritmes is, zoals de Franse schrijver Paul Claudel zei, samen opnieuw geboren worden. Er is geen afgescheidenheid, maar juist een soort familiale verwantschap en een verbondenheid die nooit verdwenen zijn, hooguit vergeten. Een flink aantal sociaal-culturele systemen en denkbeelden is gestoeld op de krachten die bij de natuurlijke cycli horen. Op een natuurlijke manier leidt ons onbewuste ons vaak intuïtief naar een herpositionering van onszelf tijdens de sleutelmomenten van het jaar. Zo is de winter gunstig voor introspectie, een terugkeer naar het zelf, naar een soort winterslaap, zowel in daden als in gedachten, terwijl de lente meer naar buiten gericht is, gericht op het ontwaken en een terugkeer van krachten, en op een grote schoonmaak ter voorbereiding van het seizoen dat komen gaat. De natuur weet exact hoeveel tijd er nodig is om te kiemen, geboren te laten worden, te leven en dood te gaan. Wij maken deel uit van die cyclus en dat zegt alles over ons pad, en over het pad van de boom. Tijdens onze dwaaltochten is het heilzaam om op de een of andere manier te proberen de verschillende levensmomenten te respecteren. Vertragen, de tijd nemen, je bewust zijn van je daden en op de impact ervan, is – denk ik – uiteindelijk de sleutel tot vrijheid.

HET BOS, DE BOOM EN HET HOUT

Ik neem je mee het bos in. Over de paden en er net naast. De mens heeft bomen altijd beschouwd als metgezellen op zijn levenspad, metgezellen die we vele heilzame krachten toeschrijven, zowel puur praktisch als geneeskrachtig en spiritueel van aard. Deze tegelijk open en gesloten ruimtes zijn symbolisch voor wat de mens zelf is, die vanbuiten heel krachtig oogt, graag wil groeien, zich open wil stellen voor de wereld, maar daar-

binnen ook voortdurend op zoek is naar een verborgen ik in de diepten van zijn persoonlijke takken en wortels. Veel vragen kunnen beantwoord worden op die momenten dat je met je rug tegen een boomstam aan zit, in de vriendelijke stilte van een groot natuurbos. De bomen die het bos vormen zijn niet slechts materie of materiaal. Rondwalen door een bos, waarbij je alleen aandacht besteedt aan het wilde leven dat zich rondom je afspeelt, heeft ontegenzeggelijk een krachtige therapeutische werking. Uit die omzwervingen komen bijzondere ontmoetingen voort. De bossen bestaan uit vele verschillende soorten bomen, afhankelijk van de geografie, hoogte, regio, het klimaat. Een honderd jaar oude kromme eik, een berkenbosje met prachtige schors, een ondoordringbare groep hazelaarstruiken, een krachtig verankerde iep midden op een open plek, de aanblik van een wilg waar een beekje onderdoor stroomt, tussen zijn wortels door, een wilde kastanje waarvan de schors vraagt om aanraking, grijze beuken die naar de hemel reiken... Elke boom bezit zijn eigen energetische kenmerken en weerstandsvermogen, wezenlijke onderdelen van al zijn vezels en van de plek waar hij staat, een plek die ook onderdeel van hem is. Uit ervaring weet ik dat elk rustmoment aan de voet van een boom weer anders is, en anders dan de tijd die je doorbrengt bij een soortgenoot, want allemaal hebben ze hun eigen taal, brengen ze steeds een andere dialoog op gang en kunnen ze net zoveel ideeën in ons losmaken als er verschillende soorten zijn. De boom in het landschap, die de ruimte draagt op een overgangspek tussen het aardse en hemelse, is veel meer dan een simpele voorouder. Hij is, met de eigenschappen die hem karakteriseren, spiegel van de eigenschappen die wijzelf hebben, het ultieme voorbeeld van een lang leven en bewaker van de subtiele band tussen de dingen. De druïdes uit oude en moderne tijden zien in de samenkomst van zeven specifieke boomsoorten (appel, hazelaar, wilg, hulst, eik, berk en els) het ontstaan van een heilige plek, een bosje dat alle kennis van het grote bos bevat, een plek waar belangrijke beslissingen het best genomen kunnen worden. Bomen zijn de dragers van de wereld die, met hun open takken, evenveel kunnen ontvangen als geven.

In deze bewustzijnstoestand, aangescherpt door de omgeving, past het om een punt te noemen dat te maken heeft met het creëren zelf, waar het in dit boek om draait. De stukken hout die gebruikt zijn voor de creatie van de objecten, zijn allemaal gevonden of overgebleven van een snoeibeurt. Respecteer de bomen altijd: knip geen takken af voor je creaties, wees voorzichtig met knoppen en bladeren. De natuur biedt genoeg mogelijkheden zonder dat je haar hoeft te beschadigen en daarom is het belangrijk om bij al je handelingen na te denken over zaken als duurzaamheid en het minimaliseren van je impact op de natuurlijke wereld. De bosbodem bevat al zo veel gevallen takken, bijvoorbeeld afgebroken door de wind, dat het me niet nodig lijkt om een exemplaar te beschadigen. En ja, ook dode takken zijn habitats: ze verrijken het bosmilieu en dragen actief bij aan het behoud van het wilde leven. Ik ben van mening dat je beter een afgevallen herfstblad mee kunt nemen dan een toef bladeren af kunt knippen, of een stuk schors van de grond kunt rapen in plaats van dit van de boom te trekken, waar vervolgens ziektekiemen kunnen binnendringen. De enige sporen die onze aanwezigheid zou mogen achterlaten op plekken als deze zijn onze voetsporen, verder niets. Een blik op een boomstam, op bemoste wortels die in de aarde wegzinken of op kronkelende takken in de lucht is al vol van betekenis, mits je tussen de bladeren door probeert te lezen. Laat die kennis je inspiratie zijn.

OVER HET ZELF CREËREN

Dit boek heeft als eenvoudig doel om het unieke milieu van het bos en de subtiele band die je met de bomen kunt onderhouden te belichten. De projecten in dit boek zijn voortgekomen uit het kijken en luisteren naar het bos. Elk object bevat een eenvoudig spoor van de tijd die in osmose is doorgebracht in de wilde natuur, alleen met de elementen, en van de tijd erna waarin gecreëerd werd. De aangegeven houtsoorten, maten en werkwijze zijn allemaal slechts richtlijnen, geen vaste waarden; zie ze eerder als mogelijkheden om te verkennen. Het staat je vrij om de uitvoering naar eigen inzicht te doen, deze te vereen-

voudigen, verdiepen of verder door te trekken. Luister naar wat het bos je vertelt over het pad dat je in kunt slaan. Accepteer het instinctieve, schenk het jouw vertrouwen en probeer het te begrijpen, maak het je eigen: dat zorgt voor een boeiende ontdekkingsreis. Het belangrijkste is om net zoveel aandacht aan de reis te besteden als aan het eindresultaat. De tijd van het bewerken, maar ook het zoeken naar het hout, het bekijken, de krachten en zwakheden ervan beoordelen, dat alles is een waardevol onderdeel van elk project. Luister naar het bos, naar alle verhalen die het ons vertelt.

Dit boek nodigt je uit de bossen in te trekken en je mee te laten voeren door de vriendelijke eenvoud van deze plekken. Het nodigt uit om het bos te proberen te begrijpen, aan te raken en te respecteren aan de hand van de kleinste kostbaarheden die het bos zelf creëert. Het geeft je de gelegenheid om geduldig en bewust te overdenken wat je ermee kunt doen. In symbiose, ontdaan van elke vorm van kunstmatigheid, zwerf je rustig over de paden en door het landschap. Daarna ga je naar huis om met je handen enkele simpele creaties te maken, ingefluisterd door de natuur, een spoor terug naar je rondzwerfingen.

Dit boek verhaalt van de kwetsbare band tussen boom en menselijke hand. Ik hoop dat, afgezien van het maken van objecten die met het bos verbonden zijn, zich dankzij dit werk een innige band weeft tussen jou en de bomen; dat je blik op hun wijze verschijning blijft rusten en je je op je pad durft te laten leiden door wat het bos je vertelt.

HET GEREEDSCHAP

Voor de projecten in dit boek heb je maar weinig gereedschap nodig. Sommige objecten maak je met weinig meer dan een zakmes en wat touw. Als je wilt kun je gaandeweg extra materiaal aanschaffen, afhankelijk van de stappen die je zet, de projecten die je kiest en de wensen die je hebt. De meeste van mijn spullen zijn tweedehands; kijk bijvoorbeeld eens in kringloopwinkels en op rommelmarkten. Op die manier kom je vrij eenvoudig en goedkoop aan bijvoorbeeld een kleine bijl, een zaag en verschillende houtraspen. Het is zelfs zo dat het staal dat vroeger werd gebruikt voor de vervaardiging van gereedschappen, vaak van betere kwaliteit is, waardoor oud gereedschap in alle opzichten een duurzame investering kan vormen. Beter slechts een handvol uitstekend gereedschap dan veel spullen van mindere kwaliteit.

De technieken in dit boek zijn simpel, waardoor je geen speciale kennis hoeft te hebben van houtbewerking. Begin gewoon rustig en denk bij elke beweging na over wat er mis kan gaan. Het gebruik van een handbijltje, bijvoorbeeld, vraagt om een correcte plaatsing van het stuk hout op een stabiel en stevig hakblok dat niet omvalt door de bewegingen die je maakt. Denk altijd na over de kant die het gereedschap op beweegt als je uitschiet.

Deze waarschuwing geldt ook voor het gebruik van messen, of het nu gaat om een simpel zakmes of een speciaal houtsnijmes. Het gebeurt nogal eens dat het lemmet een kant op gaat die je niet wilt. Daarom raad ik je ten zeerste aan om in alle rust te werk te gaan. Elk onderdeel van ambachtelijke technieken heeft een functie. Hoe vaker je dit doet, hoe beter je de gereedschappen en hun eigenschappen leert kennen. Begin met vrij simpele projecten waarvoor alleen een mes nodig is. Eventueel kun je oefenen op ruwe stukken om te leren begrijpen wat de gereedschappen en technieken doen en welke posities handig zijn.

Ook de houtsoorten die je bewerkt, hebben specifieke kenmerken. Kijk uit met stukken die wel erg makkelijk splijten, te veel beschadigd of erg vochtig zijn, of waar insecten in gezeten hebben. Bij onachtzaamheid kan breekbaar hout sneller tot ongelukken leiden.

Veiligheid is sowieso een belangrijk punt van aandacht. Vergeet niet dat snijgereedschappen en het bewerken van hout gevaarlijk kunnen zijn. Neem je gewoonten eens onder de loep: kijk naar je werkplek, naar je lichaamshouding en naar de manier waarop je het hout vasthoudt of vastzet, om te beoordelen wat er kan gebeuren als je uitschiet met je guts of mes.

Het is daarbij belangrijk dat je gereedschap goed geslepen is. Een bijltje dat niet goed scherp is, is juist gevaarlijker: dan ga je misschien je beweging forceren en het kan zomaar gebeuren dat een botte bijl het hout niet doorklieft, maar laat wegschieten. Onderhoud je werkmaterialen daarom goed: bewaar messen op de juiste manier in een geschikt hoesje of etui en controleer het snijvlak voor je begint. Beschouw je gereedschappen als kostbare voorwerpen.

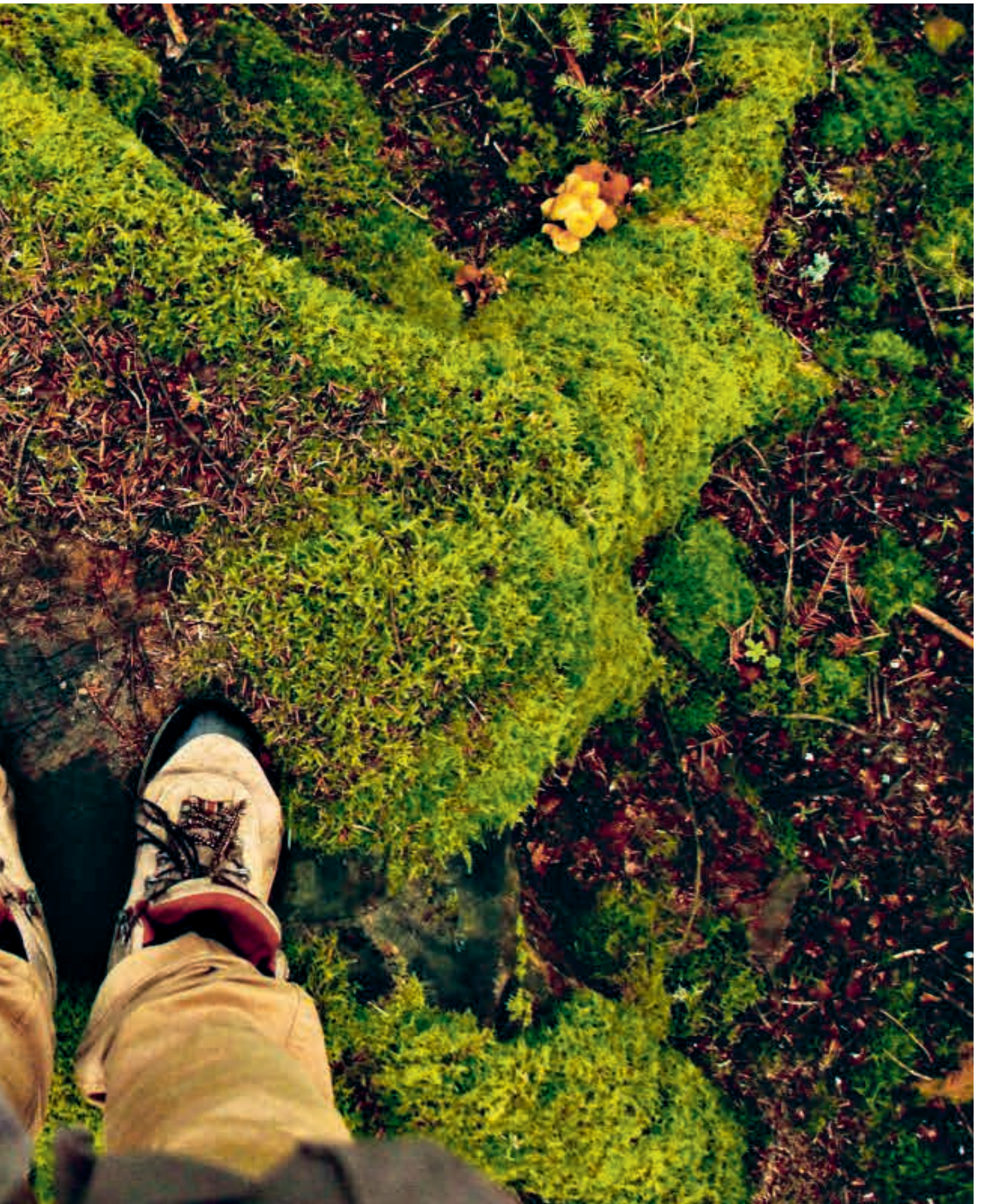
Aarzel niet om informatie in te winnen bij, vragen te stellen aan, te leren van en te kijken naar ambachtslieden. De aanwijzingen in dit boek zijn niet meer dan dat: aanwijzingen. Er zijn talloze manieren om de projecten uit te voeren. Nieuwsgierigheid kan heel nuttig zijn.

Opmerking: noch de auteur/vertaler noch de uitgever van dit boek aanvaarden enige aansprakelijkheid voor eventuele schade of letsel ontstaan door het opvolgen van de adviezen in dit boek.

- 1 handzaag
- 2 houtrasp
- 3 potlood
- 4 liniaal/meetlat
- 5 lijmkleem
- 6 zakmes
- 7 kerfmes gebogen
- 8 kerfmes recht
- 9 linoguts
- 10 houtsnijmes 'canard'
- 11 lepelmee
- 12 V-guts
- 13 schuurpapier
- 14 houten hamer
- 15 fretboortjes
- 16 trekmes
- 17 bijltje
- 18 kapzaag
- 19 tang
- 20 vijl
- 21 hamer

EQUINOX – 21 MAART

WINDSTREEK OOST

De lente-equinox: het moment in het voorjaar waarop de dag even lang is als de nacht. Aan het eind van de winter kondigt de equinox de wedergeboorte aan van al wat leeft. Dit seizoen van terugkeer wordt gesymboliseerd door het daglicht dat in het oosten verschijnt. Het is de periode van het jaar die het naar buiten treden markeert, en de zon zet de langverwachte geboorte van nieuwe dingen in.

De lucht is het overheersende element, als bron van inspiratie en bewustwording. Na het duister en de schemer van de winter opent de lente de wegen naar daadkracht en geeft een eerste aanzet tot de verwezenlijking van dingen in het komende jaar. Het is de wederopstanding van de natuur en van al wat leeft. Het is de sapstroom die weer op gang komt, de beweging die weer voorwaarts gaat. Het is de terugkeer naar de buitenlucht met de eerste klusjes in de tuin. Het is een tijd van aanzwellende overvloed en van de hernieuwde ontdekking van het buitenleven zonder kou, na de winterrust.

De lente-equinox is de voorbode van geboorte en bloei. Het is een seizoen boordevol inspiratie: de ideeën zijn gekiemd in de winter en beginnen nu te groeien.

LENTE

GEBOORTE VAN NIEUWE DINGEN

Wandelen in het bos, dat is een regel schrijven, de ruimte verkennen, tussen de boomstammen door dwalen, lijfelijk deel uitmaken van de plek en de plek de kans geven om aan te geven welke richting je in zou kunnen slaan. Zo kun je de krachten die deze wilde plekken regeren, het best leren begrijpen. Soms geeft een boom in de verte richting aan je stappen en vormt de zachtheid van de bodem de inwijding tot je denkbeeldige pad. Het reliëf, de horizon, het licht – je zou moeten luisteren naar wat de bossen zachtjes fluisteren. En als het bos kon tekenen, zou het misschien met potlood zijn verhalen vertellen.

BOSPOTLODEN

Teken je pad

MATERIAAL

---

enkele droge takjes van ca. 15 cm

—
grafietstiften (potloodvulling)

—
een fretboortje met de diameter
van de grafietstiften

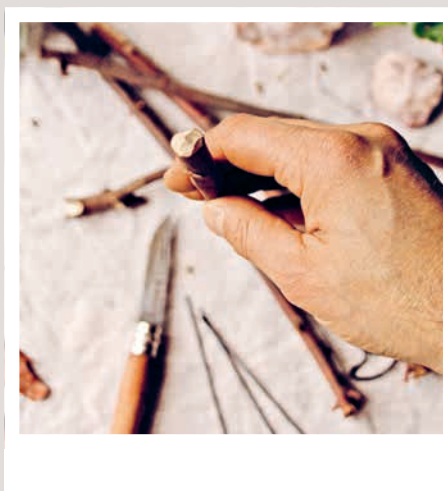
—
een mes

—
een beetje houtlijm
(zie recept blz. 173)

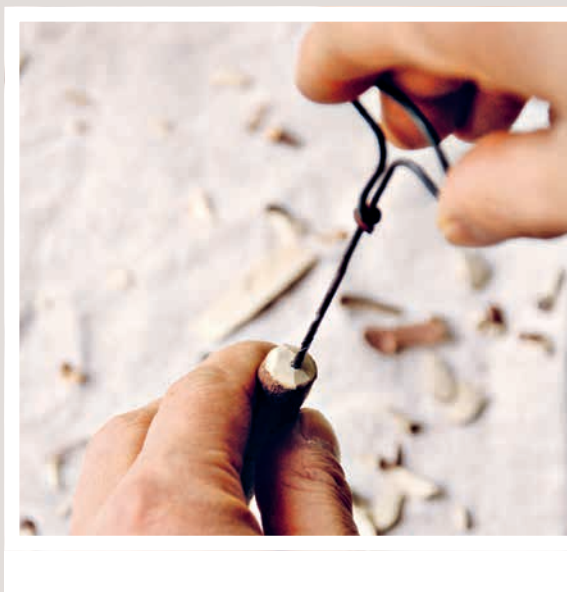
Het hout voorbereiden

1 | Begin als je wilt met het gelijkmatiger recht en glad maken van de verzamelde takjes door met een mes alle knobbels weg te snijden. Dit hoeft overigens niet per se: de potloden zien er alleen maar natuurlijker uit als ze onregelmatig van vorm zijn. Je kunt ze ook korter maken.

2 | Bewerk de uiteinden van elk takje met een mes op een manier die jou aanspreekt: facetvormig, glad of schuin. Kijk aan welke kant de grafietstift het best kan komen; een vrij regelmatige kant (werk zo nodig bij) is het makkelijkst voor de volgende stap.

3 | Maak met het fretboortje een gaatje in elke potloodtak, in het midden, een kleine 10 cm diep. Haal het boortje er een paar keer uit, zodat het schaafsel zich niet ophoopt aan de binnenkant, waardoor het hout zou kunnen splijten.

De tak wordt een potlood

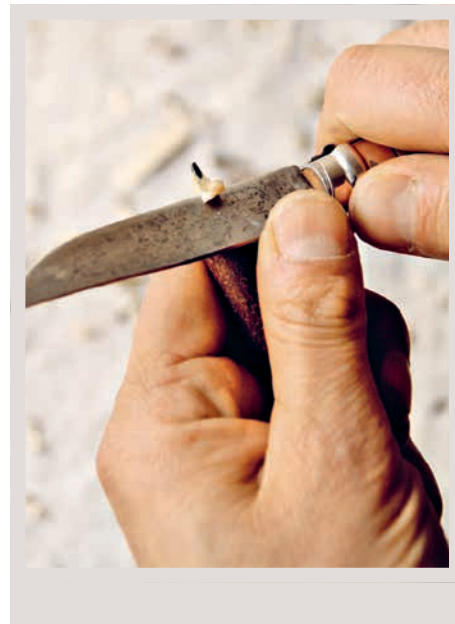
---

4 | Nu de holte voor de grafietstift klaar is, kun je het uiteinde verder bewerken met het mes zodat het meer op een potlood gaat lijken. Werk met korte, duwende snijbeweginkjes.

5 | Bestrijk het uiteinde van het grafiet met een beetje houtlijm en druk het staafje met een van je vingers voorzichtig in de holte. Grafiet is behoorlijk breekbaar: probeer het goed in het midden te houden terwijl je het zachtjes erin duwt. Zodra het staafje voor de helft in het potlood zit, leg je het op een doek neer en duw je verder tot het staafje er helemaal in zit. Zorg dat het goed recht in het midden blijft. Laat de lijm ruim een uur drogen.

6 | Nu hoeft je het potlood alleen nog maar te slijpen. Omdat de diameter en vorm van nature niet perfect regelmatig zijn, kun je het potlood alleen met een mes slijpen. Elk potlood zal uniek zijn.

A photograph of a forest with tall, thin trees and a path covered in green ferns. The trees are mostly deciduous with light-colored bark, and the ground is covered in a dense carpet of green ferns. A path of brown leaves and twigs leads through the forest. The sky is visible through the canopy.

Iedereen ervaart zijn gehechtheid aan dingen, aan een plek, aan een herinnering, op een andere manier. Een voorstelling van deze verbintenis kan daardoor allerlei vormen aannemen. Het maken van een talisman is een eindeloos spel met het materiaal en jezelf. Je hoeft alleen maar het hout in je handen te houden en te luisteren om verder te kunnen met je creatie. Dat maakt het niet moeilijker, eerder het tegenovergestelde: je laat je gewoon leiden door wat de vondst van een kromme, vertakte of suggestief gevormde stok bij je oproept. Vaak worden objecten geboren uit een toevallige ontmoeting, door wat een bepaald stuk hout in je verbeelding teweegbrengt. Eenvoud staat voorop. Doordat jij gestalte geeft aan wat je erbij ervaart, geef je het object zijn kracht.

Uit een gevonden tak kan een talisman worden geboren die doet denken aan de gestalten van hen die het bos bevolken.

TALISMAN

Draag het bos altijd bij je

MATERIAAL

---

een klein stuk vertakt hout

—

een boormachine en
een houtboortje van 10 mm

—

een kapzaag

—

een houtsnijmes 'canard'

—

een U-vormige linoguts
(naar keuze)

—

een potlood

—

fijn schuurpapier

—

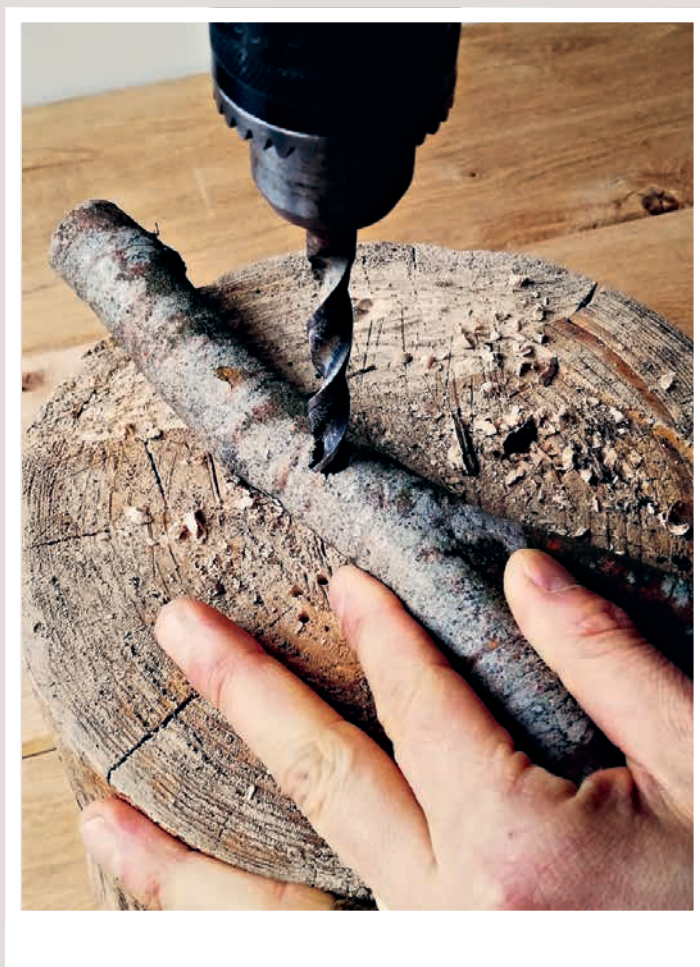
bijenwasboter
(zie recept blz. 175)

—

een koordje

De vorm tevoorschijn halen

1 | Doe het houtboortje in de boormachine en boor een gaatje in het hoogste deel van de tak, een paar centimeter boven de vertakking.

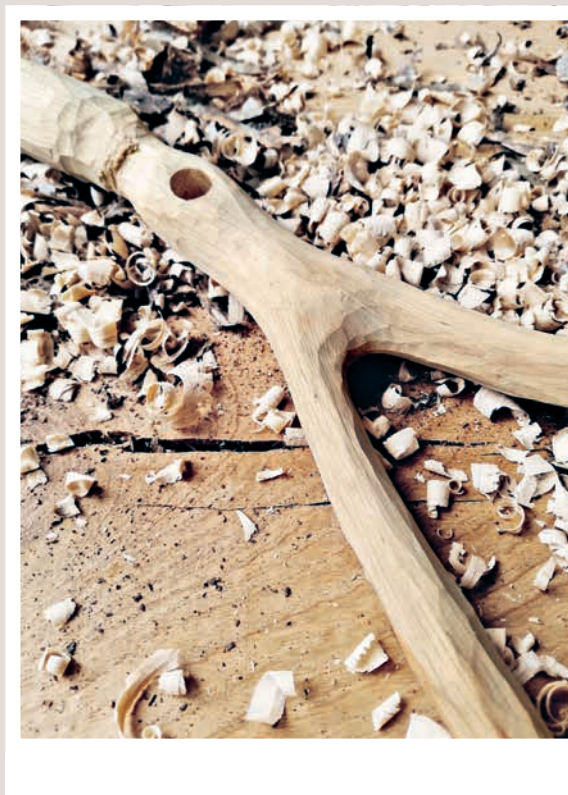
2 | Haal met het mes de schors er volledig af.

3 | Maak regelmatige, kleine snijbeweginkjes aan de binnenkant van de vertakking. Denk altijd aan de vezelrichting en varieer regelmatig met de plek van de snede.

4 | Begin nu met de bovenkant van de talisman. Maak de diameter boven het geboorde gaatje smaller door rondom hout weg te halen zodat de tak makkelijker af te zagen is.

5 | Je zult nu ongeveer een vorm als deze hebben. Het is aan jou of je de verschillen in diameter van de twee takken wilt behouden of niet. Op dit moment maakt het weinig uit dat je de sporen van het snijden nog goed kunt zien. De afwerking komt later..

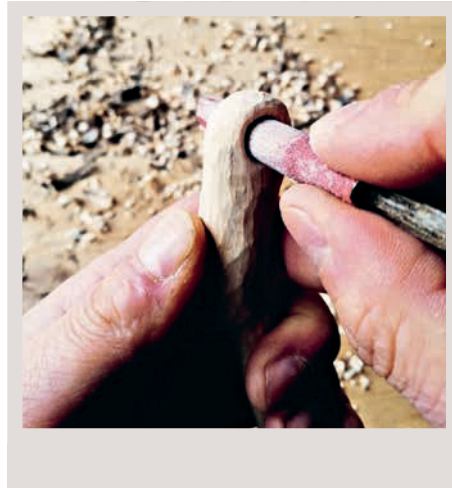

Gladmaken

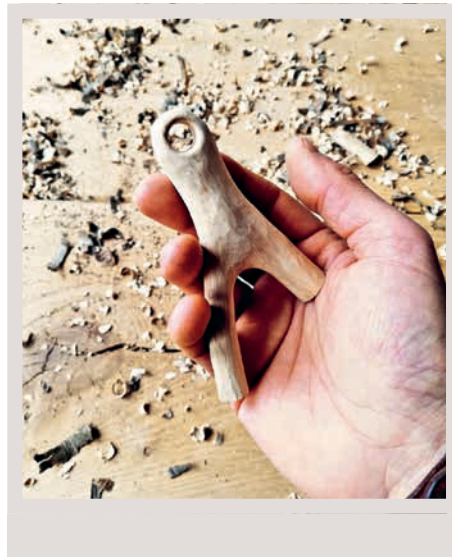
---

6 | Zaag met de kapzaag op ongeveer 1 cm van het gat, zodat je voldoende marge overhoudt om de bovenkant van de ring met het mes in vorm te snijden; doe dat met steeds fijnere bewegingen. Ga door tot het silhouet je bevalt, maar houd voldoende materiaal over, zodat de talisman niet breekt.

7 | Maak de randen van de ring zacht en schuur ook de binnenkant glad met schuurpapier dat je om een stokje hebt gewikkeld.

8 | Zaag de twee uiteinden van de vertakking bij in de door jou gewenste lengte. Ik heb ervoor gekozen om het ene uiteinde wat groter te houden dan het andere. Schuur het geheel zorgvuldig glad met fijn schuurpapier.

Aankleding

9 | Wil je de talisman nog wat gedetailleerder bewerken, markeer dan met potlood de omtrek rond een van de twee vertakkingen.

10 | Pak de guts en begin bij de potloodmarkering. Laat de textuur naar voren komen met een beweging van je af, naar het uiteinde gericht. Houd je handen altijd opzij ten opzichte van de as, voor het geval je uitschiet bij het snijden. Werk je talisman af met een laag bijenwasboter, wrijf glanzend met een doek en maak er een koordje aan vast.

*Sommige stemmen zijn alleen hoorbaar
in het diepst van het bos.*